

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie A. A.

skazanego za czyn z art. 273 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 24 stycznia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 5 marca 2024 r., sygn. akt IX Ka 509/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie

z dnia 21 grudnia 2022 r., sygn. akt XIV K 3/21

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu
adw. J. K. (Kancelaria Adwokacka w W.), kwotę 885,60 (osiemset
osiemdziesiąt pięć 60/100) złotych, w tym 23% VAT, tytułem
wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz
skazanego;**

**3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych
postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

ł.n

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie wyrokiem z dnia 21 grudnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt XIV K 3/21:

I. oskarżonego A.A. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie 1 części wstępnej wyroku, polegającego na tym, że w okresie od lipca 2012 r. do kwietnia 2013 r. w W., woj. [...], sprawując funkcję prezesa zarządu podmiotu A.T. Sp. z o.o. z siedzibą w W. i będąc zobowiązanym do zajmowania się sprawami gospodarczymi w/w spółki, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i tej samej sposobności posłużył się nierzetelnymi, nie znajdującymi odzwierciedlenia w rzeczywistości fakturami VAT dotyczącymi transakcji zakupu i sprzedaży od podmiotów: B. Sp. z o.o., PK I.G. sp. z o.o., F.T. Sp. z o.o., EM Y.S. Sp. z o.o., A. Sp. z o.o. oraz R. s.r.o. podając wynikające z tych faktur wartości do złożonych w Urzędzie Skarbowym [...] w W. deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług VAT - 7 za II i III kwartał 2012 r. oraz za I kwartał 2013 r., przez co wprowadził w błąd Urząd Skarbowy [...] w W. co do kwoty nie mniejszej niż 4.348.342 zł przez podanie danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym narażając ten organ na nienależny zwrot podatkowej należności publicznoprawnej - podatku od towarów i usług VAT lub jej zaliczenie na poczet zaległości podatkowej lub bieżących, albo przyszłych zobowiązań podatkowych, kwalifikując ten czyn z art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. i za ten czyn na podstawie art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. skazał go, a na podstawie art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 400 (czterystu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 120 (stu dwudziestu) złotych;

II. oskarżonego A.A. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie 2 części wstępnej wyroku, polegającego na tym, że w okresie od lipca 2012 r. do kwietnia 2013 r. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc prezesem podmiotu A.T. Sp. z o.o. używał dokumentów poświadczających nieprawdę co do okoliczności mających

znaczenie prawne w postaci nierzetelnych faktur VAT nie odzwierciedlających faktycznych zdarzeń gospodarczych:

1. nr 100/06/2012 wystawionej w dniu 20 czerwca 2012 r. przez podmiot B. Sp. z o.o. na rzecz A.T. sp. z o.o.,
2. nr FV 1/9/2012 wystawionej w dniu 3 września 2012 r. przez podmiot F.M.T. Sp. z o.o. na rzecz A.T. Sp. z o.o.,
3. nr 1/09/2012 wystawionej w dniu 28 września 2012 r. przez podmiot EM Y.S. Sp. z o.o. na rzecz A.T. Sp. z o.o.,
4. nr 2/09/2012 wystawionej w dniu 28 września 2012 r. przez podmiot EM Y.S. Sp. z o.o. na rzecz A.T. Sp. z o.o.,
5. nr FVS/12/09/2012 wystawionej w dniu 20 września 2012 r. przez podmiot PK I.G. Sp. z o.o. na rzecz A.T. Sp. z o.o.,
6. nr 10-01-2013 wystawionej w dniu 20 stycznia 2013 r. przez podmiot B. sp. z o.o.,
7. nr 08-02-2013 wystawionej w dniu 20 lutego 2013 r. przez B. Sp. z o.o., kwalifikując ten czyn z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej przed dniem 1 marca 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za ten czyn na tej podstawie skazał go, a na podstawie art. 273 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej przed dniem 1 marca 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

III. oskarżonego A.A. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie 3 części wstępnej wyroku polegającego na tym, że w dniu 28 września 2012 r. jako prezes podmiotu A. Sp. z o.o. z siedzibą w T., będąc osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu wystawił fakturę VAT nr 1/09/2012 na rzecz A.T. Sp. z o.o. z siedzibą w W. w której poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne w ten sposób, że wskazał w niej sprzedaż usług marketingowych, podczas gdy faktycznie sprzedaż taka nie miała miejsca, tj. czynu z art. 271 § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie art. 271 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy

obowiązującej przed dniem 1 marca 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go i wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

IV. oskarżonego A.A. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie 4 części wstępnej wyroku, polegającego na tym, że w okresie od 8 sierpnia 2012 r. do 6 lutego 2013 r. jako prezes zarządu podmiotu A.T. Sp. z o.o. z siedzibą w W. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu, wystawił na rzecz podmiotu R. s.r.o. faktury VAT o nr.: FA/8/2012/TOW, FA/9/2012/TOW, FA/10/2012/TOW, FA/11/2012/TOW i FA/2/2013/TOW, w których poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne w ten sposób, że wskazał w nich sprzedaż podzespołów elektronicznych, podczas gdy faktycznie sprzedaż taka nie miała miejsca, kwalifikując ten czyn z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej przed dniem 1 marca 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za ten czyn na tej podstawie skazał go, a na podstawie art. 271 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej przed dniem 1 marca 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. połączył wymierzone w pkt I-IV kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu A.A. karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności.

Ponadto sąd orzekł o kosztach sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 5 marca 2023 r., w sprawie o sygn. akt IX Ka 509/23, po rozpoznaniu wniesionej apelacji:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił orzeczenie z pkt V;
2. uniewinnił oskarżonego A.A. od popełnienia czynu z pkt 1 aktu oskarżenia;

3. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej przed dniem 1 marca 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności wymierzone w pkt II, III i IV wyroku Sądu Rejonowego i wymierzył oskarżonemu A.A. karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

II. w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M.D. kwotę 1176 (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt sześć) złotych podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;

III. koszty postępowania w zakresie uniewinnienia oskarżonego od popełnienia czynu z pkt I aktu oskarżenia ponosi Skarb Państwa oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego w pozostałym zakresie, wydatki przejmując na rachunek Skarbu Państwa.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca skazanego, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. bezzwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., polegającą na prowadzeniu postępowania karnego oraz wydaniu wyroku skazującego pomimo istnienia ujemnej przesłanki procesowej w postaci przedawnienia karalności przestępstw przypisanych oskarżonemu, a przez to naruszenie art. 433 § 2 k.p.k., albowiem kwestię tę sąd odwoławczy winien był wziąć pod rozważę z urzędu;

2. rażące naruszenie przepisów prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i § 2 k.p.k., poprzez to, że sąd odwoławczy nie skontrolował prawidłowo wyroku Sądu Rejonowego na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę A.A. i nie dostrzegł błędów orzeczenia sądu pierwszej instancji, choć na błędy te wskazywał obrońca we wniesionym na korzyść A.A. środку odwoławczym od wyroku Sądu Rejonowego, a to w sytuacji gdy sąd drugiej instancji miał bezzwzględny obowiązek merytorycznego i należytego rozpoznania wszystkich zarzutów zawartych w apelacji oraz zawartych w niej

wniosków, a także, wobec zaskarżenia wyroku w całości, bez względu na podniesione zarzuty, rozważenia prawidłowości orzeczenia w całości;

3. rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. art. 457 § 3 k.p.k. poprzez przekroczenie, na skutek podzielenia ustaleń Sądu Rejonowego, granic swobodnej oceny dowodów i wyrokowanie bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nieuwzględnienie wszystkich okoliczności mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, przemawiających na korzyść A.A., a w szczególności naruszenie zasady *in dubio pro reo*, co w konsekwencji prowadziło do przyjęcia, że A.A. popełnił zarzucane mu przestępstwa, podczas gdy sprawstwo A.A. nie zostało należycie udowodnione w toku przeprowadzonego postępowania i nie zostało należycie wykazane i uzasadnione w zaskarżonym orzeczeniu, ani poprzedzającym je wyroku sądu *a quo*;

4. rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 8 § 1 k.p.k. a przez to art. 273 k.k. i art. 271 § 1 k.k. poprzez niedokonanie samodzielnych ustaleń faktycznych w zakresie sprawstwa A.A., w tym oparcie się na ustaleniach dokonanych w toku postępowania podatkowego, co doprowadziło do przyjęcia, że A.A. popełnił przestępstwa przypisane mu wyrokiem Sądu Rejonowego, podczas gdy ustalenia decyzji organu podatkowego dotyczą odpowiedzialności podatkowej spółki A.T. Sp. z o.o. a nie zindywidualizowanej odpowiedzialności karnej członka zarządu, którym był oskarżony A.A., co poskutkowało przypisaniem oskarżonemu winy z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów oraz naruszeniem zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego i w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 273 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 1 § 1 i § 3 k.k.

Skarżący wniósł o uniewinnienie A.A. lub o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i w tej części przekazanie temu sądowi do ponownego rozpoznania. Ponadto obrońca z urzędu wniósł o zasądzenie wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności za zasadne uznać należy odniesienie się do zarzutu z punktu 1 kasacji, wskazującego na zaistnienie w przedmiotowej sprawie bezzwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci przedawnienia karalności przypisanych oskarżonemu czynów. Wskazać należy jednak, iż zarzut ten, pomimo jego obszernego uzasadnienia w tym zakresie, jest całkowicie nieuzasadniony. Podzielić należy w pełni stanowisko prokuratora, szczegółowo odnoszące się do tej problematyki zawarte w odpowiedzi na kasację.

Odnosząc się merytorycznie do kwestii przedawnienia w przedmiotowej sprawie, na wstępie należy przypomnieć, że ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 189), która weszła w życie 2 marca 2016 r., dokonano istotnej modyfikacji zasad przedawnienia karalności przestępstw. Zgodnie ze znowelizowanym art. 102 k.k. przedłużenie tego okresu przestało być bowiem uzależnione od wszczęcia postępowania przeciwko osobie, a następuje z chwilą wszczęcia postępowania w sprawie. Jednocześnie zgodnie z art. 2 wskazanej ustawy nowelizującej, do czynów popełnionych przed dniem wejścia jej w życie stosuje się przepisy o przedawnieniu w brzmieniu nadanym wskazaną ustawą nowelizującą, chyba że termin przedawnienia już upłynął. Jeśli zatem do dnia zmiany przepisów o przedawnieniu (tj. do dnia 2 marca 2016 r.) nie nastąpiło przedawnienie, kwestię przedawnienia karalności należy oceniać według art. 101 k.k. i art. 102 k.k. - w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania i to niezależnie od tego, czy dla oceny prawnej konkretnego zachowania konieczne jest odwołanie się do reguły kolizyjnej określonej w art. 4 § 1 k.k. (zob. postanowienie SN z dnia 6 grudnia 2017 r., V KK 236/17, LEX nr 2408339; postanowienie SN z dnia 20 lutego 2018 r., V KK 344/17, LEX nr 2460487; postanowienie SN z dnia 4

lipca 2019 r., III KK 273/18, LEX nr 2695214; postanowienie SN z dnia 20 października 2020 r., V KK 375/20, LEX nr 3066976).

Tytułem wstępu podkreślić trzeba, że A.A. został prawomocnie uniewinniony od czynu z punktu 1, zaś skazanie nastąpiło za czyny z punktów 2, 3 i 4 aktu oskarżenia. Termin przedawnienia karalności przestępstw rozpatrywanych w przedmiotowej sprawie dotyczy czynu z punktu 2 aktu oskarżenia, zagrożonego karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2, który zgodnie z treścią art. 101 § 1 pkt 4 k.k. przedawnia się po upływie 5 lat od czasu jego popełnienia, tj. w kwietniu 2018 r. W zakresie czynów z punktów 3 i 4 aktu oskarżenia, zagrożonych karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, zgodnie z treścią art. 101 § 1 pkt 3 k.k. przedawnienie karalności przestępstw następuje po upływie 10 lat od chwili ich popełnienia, tj. odpowiednio 28 września 2022 r. oraz 6 lutego 2023 r.

W przedmiotowej sprawie w momencie wejścia w życie wskazanej nowelizacji, tj. do dnia 2 marca 2016 r., nie doszło zatem do przedawnienia karalności na gruncie dotąd obowiązujących przepisów. Oznacza to, że do ustalenia kwestii przedawnienia karalności zarzuconych czynów należy stosować zmienione przepisy, które wskazują, że do przedłużenia tych terminów wystarczającym jest samo wszczęcie postępowania. Postępowanie w przedmiotowej zostało wszczęte w dniu 23 grudnia 2016 r. (k. 222 akt), co spowodowało, że okres przedawnienia, na podstawie aktualnie obowiązującego art. 102 k.k., uległ wydłużeniu do wszystkich czynów o kolejne 10 lat, tj. odpowiednio do kwietnia 2028 r., 28 września 2032 r. oraz 6 lutego 2033 r.

Odnosząc się natomiast do problematyki tożsamości czynu oraz okoliczności wyznaczających granice tożsamości, w tym zakresie należy odwołać się do stanowiska Sądu Najwyższego, który wskazał, że „(...) granice oskarżenia zostają utrzymane dopóty, dopóki w miejsce czynu zarzucanego, w ramach tego samego zdarzenia historycznego można przypisać oskarżonemu czyn, nawet ze zmienionym opisem i jego oceną prawną, ale mieszczący się w tym samym zespole zachowań człowieka” (zob. postanowienie SN z dnia 18 marca 2022 r., V KK 5/22).

Z akt sprawy wynika, na co słusznie wskazuje w odpowiedzi na kasację prokurator, że śledztwo zostało wszczęte na skutek zawiadomienia złożonego przez M.G., a dotyczącego działalności A.A., w tym jako prezesa spółki A.T. Sp. z o. o., wobec której prowadzone było postępowanie kontrolne przez Urząd Kontroli Skarbowej w O.. Zawiadamiająca wskazała m.in., że A.A. wystawił fakturę podmiotu A.Sp. z o. o. o nr 1/09/2012 z 28.09.2012 r. z tytułu sprzedaży usług marketingowych na kwotę netto 430.000 zł, VAT (23%) 98.900 zł, brutto 528.900 zł. Ponadto wskazała również, że A.A. „miał [...] udział w nieprawidłowościach związanych z fakturą nr 100/06/2012 z dnia 20.06.2012 r. wystawioną przez B. Sp. z o. o. o wartości brutto 6.765.000,00 zł”. Faktury te zostały ujęte odpowiednio w zarzutach z pkt 3 i 2 aktu oskarżenia. Ponadto do zawiadomienia dołączono protokół badania ksiąg podatkowych A.T. Sp. z o.o. o sygn. [...], w którym wskazano, że postępowanie kontrolne wykazało nieprawidłowości w zakresie obniżenia podatku należnego o podatek naliczony z faktur, które zostały wystawione przez podmioty nieistniejące oraz dokumentujących czynności, które nie zostały dokonane, tj. z następujących faktur:

- nr 100/06/2012 z 20.06.2012 r. wystawiona przez B. sp. z o. o. (zawarta w pkt 2 aktu oskarżenia),
- nr 1/9/2012 z dn. 3.09.2012 wystawiona przez F.M.T. Sp. z o. o. (zawarta w pkt 2 aktu oskarżenia),
- nr 1/09/2012 z 28.09.2012 r. wystawiona przez A. sp. z o. o. (zawarta w pkt 3 aktu oskarżenia),
- nr FVS/12/09/2012 z 20.09.2012 r. wystawiona przez PK I.G. Sp. z o. o. (zawarta w pkt 2 aktu oskarżenia),
- nr 1/09/2012 z 28.09.2012 wystawionej przez E.Y.S. Sp. z o. o. (zawarta w pkt 2 aktu oskarżenia),
- nr 2/09/2012 z 28.09.2012 wystawionej przez E.Y.S. Sp. z o. o. (zawarta w pkt 2 aktu oskarżenia).

Ponadto w protokole tym wskazano, że postępowanie kontrolne wykazało nieprawidłowości rozliczania podatku VAT z tytułu wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów, polegające na opodatkowaniu ich obniżoną 0% stawką podatku VAT, mimo niespełnienia warunków do jej zastosowania, dot. m.in. następujących faktur:

- nr FA/8/2012/TOW z 8.08.2012 wystawioną na rzecz R. max s.r.o. (zawarta w pkt 4 aktu oskarżenia),
- nr FA/9/2012/TOW z 15.08.2012 wystawioną na rzecz R. max s.r.o. (zawarta w pkt 4 aktu oskarżenia),
- nr FA/1Ó/2012/TOW z 24.08.2012 wystawioną na rzecz R. max s.r.o. (zawarta w pkt 4 aktu oskarżenia),
- nr FA/11/2012/TOW z 12.09.2012 wystawioną na rzecz R. max s.r.o. (zawarta w pkt 4 aktu oskarżenia).

Uwzględniając zatem zarówno zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, dołączone do niego materiały, jak również dokonywane w toku postępowania przygotowawczego czynności, które to dowody dotyczyły faktur i czynów końcowo sformułowanych w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów, a następnie w akcie oskarżenia, to wskazać należy, że nie sposób podzielić stanowiska skarżącego, jakoby nie dochodziło do tożsamości czynu, a w konsekwencji niezasadnie skarżący wskazuje, że doszło do przedawnienia karalności.

Zważyć należy, że postanowienie o wszczęciu śledztwa z dnia 23 grudnia 2016 r. dotyczyło „zaistniałego w lipcu 2012 i październiku 2012 w Warszawie, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i tej samej sposobności, podania niezgodnych ze stanem rzeczywistym danych, wprowadzających w błąd właściwy organ podatkowy tj. Urząd Skarbowy [...], a przez to narażenia na nienależny zwrot podatkowej należności publicznoprawnej w postaci podatku naliczonego w rozumieniu przepisów podatku od towarów i usług, w kwotach: 1.409226 zł za II kwartał 2012, 2.939116 zł za III kwartał 2012 roku, w ten sposób, że przedłożono nierzetelne deklaracje, w których dokonano obniżenia

podatku należnego o podatek naliczony z wykorzystaniem faktur, które zostały wystawione przez nieistniejące podmioty gospodarcze oraz dokumentujących czynności, które nie zostały dokonane, czym narażono uszczuplenie należności publicznoprawnej wielkiej wartości w kwocie 4.348342 zł, tj. 76 § 1 w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.”

To historyczne zdarzenie, po raz pierwszy procesowo ujmowane jest w postanowieniu o wszczęciu śledztwa, wydanym na podstawie art. 303 k.p.k., w którym określa się zwięźle okoliczności faktyczne należące do znamion przestępstwa, wskazuje ramy czasowe i miejsce jego popełnienia oraz osobę pokrzywdzoną. W konsekwencji dalszych czynności procesowych może dochodzić do bardziej precyzyjnego określenia przestępstwa będącego przedmiotem postępowania, co następuje w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów (art. 313 § 2 k.p.k.), akcie oskarżenia (art. 332 § 1 pkt 2 k.p.k.), czy wreszcie w wyroku skazującym (art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.). Postanowienie o wszczęciu śledztwa wyznacza zakres przedmiotowy procesu karnego, który w dalszym jego toku może ulegać zmianom; wytycza ono również zasadniczy kierunek przyszłego postępowania karnego (zob. postanowienie SN z dnia 5 października 2021 r., V KK 333/21). Wskazać zatem należy, że zarówno w postanowieniu o wszczęciu śledztwa, jak również w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów, a następnie w akcie oskarżenia, wskazano na to samo zdarzenie historyczne, dokonując jedynie odmiennej kwalifikacji prawnej tożsamego zachowania oskarżonego. Tym samym zarzut dotyczący przedawnienia karalności przestępstw zarzucanych skazanemu okazał się oczywiście bezzasadny.

Natomiast odnosząc się do pozostałych zarzutów kasacyjnych, wskazać należy, iż zostały one sformułowane instrumentalnie celem ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy w Warszawie w zakresie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Za chybiony i bezpodstawny uznać zatem należy zarzut dotyczący obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegający zdaniem skarżącego na przeprowadzeniu przez sąd odwoławczy nierzetelnej kontroli zawartych w apelacji zarzutów co do oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z

utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa wynika, że o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wówczas, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym albo gdy kontrola ta miała charakter pozorny. Innymi słowy, zarzut rażącej obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może być skuteczny tylko wtedy, gdy sąd II instancji nie rozpozna zarzutów apelacyjnych w ogóle lub gdy nie odniesie się do nich w uzasadnieniu orzeczenia, uwzględniając przy tym treść art. 457 § 3 k.p.k. Zatem, aby zarzut formułowany przez skarżącego okazał się skuteczny, musi on wykazać, że podczas kontroli odwoławczej uchybienie faktycznie zaistniało, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi rażące naruszenie przepisów (zob. postanowienie SN z dnia 8 marca 2017 r., III KK 490/16; postanowienie SN z dnia 29 grudnia 2021 r., II KK 593/21). Wbrew jednak twierdzeniom skarżącego, sąd odwoławczy, jak wynika z uzasadnienia przedmiotowego wyroku, w sposób szczegółowy odniósł się do wszystkich podniesionych w apelacji przez obrońcę skazanego zarzutów, zaś wynikiem przeprowadzonej przez niego kontroli odwoławczej było uniewinnienie A.A. od popełnienia czynu z punktu 1 aktu oskarżenia oraz orzeczenie kary łącznej w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności, w pozostałym zaś zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy. Jednocześnie wskazać należy, że sąd odwoławczy nie dokonywał w ramach postępowania apelacyjnego samodzielnie żadnych nowych ustaleń faktycznych, jak też nie oceniał na nowo zgromadzonego materiału dowodowego. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że sąd *meriti* dokonał wszechstronnej oceny materiału dowodowego uwzględniając wskazania wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego, w następstwie czego prawidłowo ustalił stan faktyczny.

Za chybiony również uznać należy zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Podkreślić należy, iż przepisy te mają charakter rozłączny. A zatem, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może nastąpić, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się - w oparciu o nią - usunąć wątpliwości (zob. postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KK 497/22). W analizowanej sprawie sąd dokonał oceny zebranych w sprawie dowodów w zgodzie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. i

na tej podstawie poczynił ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyrokowania, a tym samym nie dopuścił się obrazy art. 5 § 2 k.p.k., bowiem w sprawie nie zaistniały wątpliwości, które zostałyby rozstrzygnięte na niekorzyść skazanego.

Za całkowicie bezpodstawny również należy uznać zarzut obrazy art. 8 § 1 k.p.k. W tym zakresie sąd okręgowy trafnie wskazał bowiem, że niewątpliwie sąd karny jest związany zasadą samodzielności jurysdykcyjnej określonej w art. 8 § 1 k.p.k., jednakże nie oznacza to, że sąd ten jest zwolniony od możliwości badania i rozważania określonych kwestii i pojęć administracyjnych aktualizujących się w sferze prawa karnego skarbowego, przez sądownictwo administracyjne. Słusznie wskazuje się w orzecznictwie, że przy ustalaniu zasad związania sądu karnego ustaleniami zawartymi w decyzjach organów skarbowych trzeba uznać zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądu (art. 8 § 1 k.p.k.), co jednakże nie zakazuje sądowi czynienia własnych ustaleń na podstawie decyzji administracyjnej, o ile uzna ją za dowód przydatny w sprawie (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 marca 2021 r., II AKa 153/20).

W konsekwencji stwierdzić należy, że wniesiona kasacja sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi sądu I instancji. Skarżący zmierza do przedstawienia własnej i odmiennej od ustaleń sądów obu instancji oceny przeprowadzonych dowodów oraz dokonanych na ich podstawie ustaleń stanu faktycznego, zatem formułując w ten sposób kasację, skargę tę potraktował jako kolejny instancyjny środek odwoławczy, co jest niedopuszczalne. Kasacja nie służy bowiem do ponawiania kontroli instancyjnej już dokonanej przez sąd odwoławczy, stąd też postępowanie kasacyjne nie może być traktowane jako trzecia instancja (zob. postanowienie SN z dnia 9 stycznia 2019 r., IV KK 694/18; postanowienie SN z dnia 11 października 2022 r., V KK 332/22).

Uwzględniając wniosek obrońcy z urzędu skazanego, na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U.2024, poz.1564) w zw. z § 2 pkt 1, § 4 pkt 3 i § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U.2024,

poz. 763) zasądzono na jego rzecz kwotę 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć 60/100) złotych, w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono zgodnie z treścią art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., zwalniając skazanego od ich ponoszenia.

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSN Anna Dziergawka

[WB]

[a.ł.]